

NACIONALNI PROJEKT »RASTEM S KNJIGO« 2020/2021

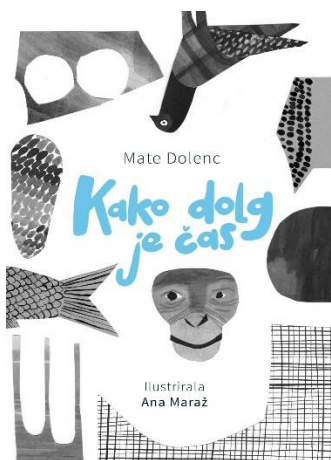
V šolskem letu 2020/2021 že PETNAJSTIČ poteka nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture »Rastem s knjigo« - izvorno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu.

Uradni začetek projekta »Rastem s knjigo OŠ 2020« v šolskem letu 2020/2021 je 8. september 2020, mednarodni dan pismenosti.

Izjemoma pa se zaradi epidemije uradni začetek projekta »Rastem s knjigo OŠ 2020« v šolskem letu 2020/2021 prične s 4. januarjem 2021.

V kolikor predvidenega obiska v splošni knjižnici ne bo možno izvesti zaradi morebitnega slabega epidemiološkega stanja v državi, se lahko poiščejo tudi alternativne rešitve izvajanja projekta »Rastem s knjigo OŠ 2020« (obisk splošnega knjižničarja na šoli, izvedba projekta s strani šolskega knjižničarja, itd.), za katere se dogovarjajte šole in knjižnice individualno med seboj in sproti. Pri drugih oblikah izvajanja »Rastem s knjigo OŠ 2020« je pomembno slediti osnovnim ciljem, tj. da je vsak sedmošolec seznanjen z organizacijo splošne in šolske knjižnice ter da prejme v dar izbrano knjigo slovenskega avtorja in ilustratorke ter knjigo tudi prebere.

Za osnovnošolce je bila izbrana knjiga pisatelja

Mateta Dolenca z naslovom Kako dolg je čas,

z ilustracijami Ane Maraž.

Vsak sedmošolec prejme izbrano knjigo ob letnem obisku najbližje splošne knjižnice, ki je vključen v letni delovni načrt slovenskih osnovnih šol. Obisk knjižnice vključuje spoznavanje knjižničnega informacijskega znanja, seznanjanje z najnovejšimi mladinskim leposlovjem ter predstavitev avtorjev in knjige.

Z vsakoletnim in kontinuiranim izvajanjem projekta, želimo šolarje motivirati k branju slovenskih avtorjev mladinskega leposlovja in spodbuditi njihovo obiskovanje splošnih knjižnic.

Cilji nacionalnega projekta »Rastem s knjigo v OŠ« so:

- spodbujanje dostopnosti kakovostne in izvirne slovenske mladinske leposlovne literature;
- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinske leposlovja;
- spodbujanje motivacije za branje pri šolarjih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic;
- motivacija založnikov k večjemu vključevanju sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino ter povečevanje deleža izdanega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja.

Projekt »Rastem s knjigo OŠ 2020/2021« pripravlja JAK v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter Javne agencije za knjigo RS kot nosilke projekta.

ANOTACIJA IZBRANE KNJIGE

Mate Dolenc: **KAKO DOLG JE ČAS**

Ilustracije: Ana Maraž

Beletrina, zavod za založniško dejavnost

Ljubljana, 2019

Utemeljitev strokovne komisije za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture JAK:

Zbirka kratkih duhovitih pripovedi iz živalskega sveta *Mateta Dolenca* z naslovom *Kako dolg je čas*, in ilustracijami *Ana Maraž* je prežeta z avtorjevim velikim poznavanjem (še posebno morske) favne, s prepoznavno empatijo do sveta narave, v katerega človek s svojo večvrednostno aroganco največkrat posega skrajno samovoljno in pogubno. Živali in drugi naravni elementi (morje, nebo, zemlja) dobijo pod Dolenčevim peresom antropomorfne lastnosti, znajo govoriti, čutiti, razmišljati, ljubiti, zavidati in tudi sovražiti, vendar za razliko od človeka nikoli ne uveljavljajo svoje premoči, ne ravnajo iz hudobije, marveč so ubrane z večnim ritmom in nedoumljivim smislom narave in življenja. Pisatelj skozi nekoliko ezopovski, slikovit in bralcu prijazen jezik nagovarja mladega bralca k večjemu posluhu za naravno okolje, predvsem za živali, ki ne sodijo v standardni repertoar otroške in mladinske književnosti, in skozi na videz vsakdanje dogodke in pripetljaje odpira fantazijsko bogat, skoraj pravljichen svet favne in flore našega neposrednega okolja. Jezik knjige je preprost, jasen, mestoma šegav in

duhovit, visoko kultiviran in vendar dovolj pogovorno intoniran, da je blizu govoric osnovnošolcev zadnje triade; ton je radoživ, sproščen, daleč od kakršne koli poučevalske vsiljivosti; med kratke, jedrnate opise in hudomušna doživetja se tu in tam diskretno prikradejo drobne življenjske modrosti, porojene iz bogate izkušnje človeka, ki živi v tesnem sožitju z naravo.

Mate Dolenc je uveljavljen mladinski pisatelj, ki že dolga leta zelo uspešno razveseljuje mlade bralce s svojimi pustolovskimi in vselej tudi nekoliko ekološko obarvanimi zgodbami in domislicami. Odlika njegovega pisanja je svojevrstna lahkotnost, sproščenost, »nezateženost«, kar je mladim še posebno blizu, svoje pripovedi zna vselej zaviti v vznemirljivo, večkrat tudi prav pustolovsko napeto branje.

Ilustracije Ane Maraž so nekoliko abstraktne, močno stilizirane, tako rekoč monokromne in puščajo mlademu bralcu svobodno pot za domišljjsko sooblikovanje podobe Dolencjevih »junakov«.

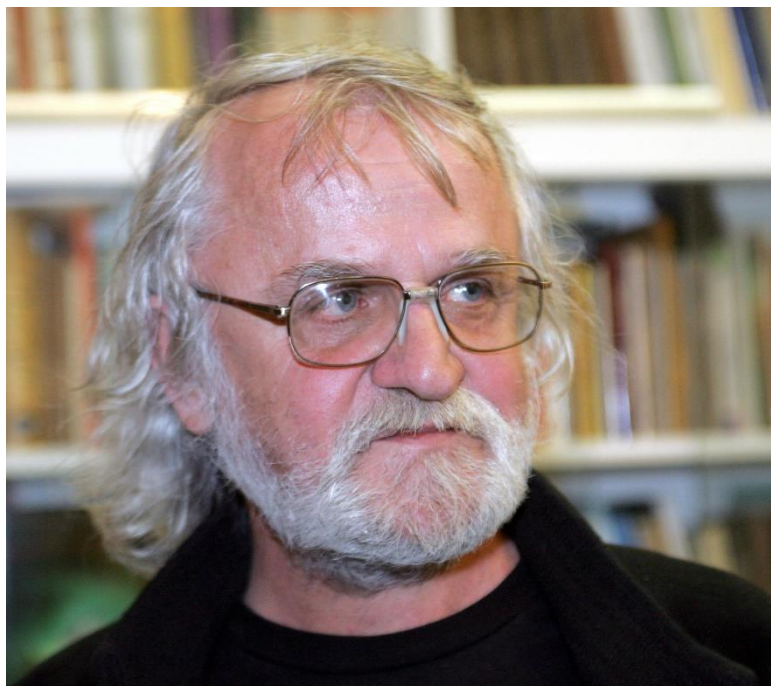

O PISATELJU

MATE DOLENC

Njegovo pravo ime je Matevž, šele kasneje je dobil vzdevek Mate. Rodil se je 5. oktobra 1945 v Ljubljani. Po končani osnovni šoli se je vpisal na klasično gimnazijo, nato pa študiral primerjalno književnost na Filozofski fakulteti, vendar študija ni nikoli dokončal. Za tri leta se je zaposlil pri Mladini, od leta 1973 pa deluje kot svobodni pisatelj. V svojih delih uporablja veliko humorja in ironije. Te sestavine črpa iz lastnega pogleda na življenje. Kar nekaj časa je sodeloval z otroško revijo Kekec, kjer je v rubrikah Jekleni konjiček in Moja široka cesta na poseben način predstavljal stvari iz sveta odraslih. V navtični reviji Val redno objavlja članke na temo Jadrana. Piše kratko prozo in romane za odrasle, dela za otroke in mladino ter strokovno literaturo. O sebi pravi, da piše »o ribičih in ribah in podvodnem svetu in o kmetih in vinogradnikih, o otokih in morju, pa v mnogih novelah o slovenskih vaseh in trgih in Gorjancih in Obali in Vipavski dolini in celo Afriki.« Po njegovih literarnih predlogah sta bila posneta filma Morje v času mrka in Vampir z Gorjancev. Njegova dela so prevedena v hrvaščino, angleščino in češčino, prav tako sam veliko prevaja iz hrvaščine.

Za svoja dela je prejel številne nagrade.

Mate Dolenc

Predstavitve knjige in premiera dokumentarnega filma

Nagrade in nominacije:

1986 Levstikova nagrada za delo Morska dežela na železniški postaji.

1989 Kajuhova nagrada za delo Strupena Brigita.

1995 Nagrada Prešernovega sklada za deli Pes z Atlantide in Rum in šah.

- 2004** Nagrada desetnica za delo Leteča ladja.
- 2007** Nominacija za nagrado desetnica za delo Zabloda laboda in druge zgodbe.
- 2008** Nominacija za nagrado večernica za delo Polnočna kukavica in druge zgodbe.
- 2009** Nominacija za nagrado večernica za delo Kraljičin lipicanec in druge zgodbe.
- 2010** Nominacija za nagrado desetnica za delo Polnočna kukavica in druge zgodbe.
- 2010** Nagrada večernica za delo Maščevanje male ostrige.
- 2012** Nominacija za nagrado večernica za delo Mali princ z otoka.
- 2013** Nominacija za nagrado desetnica Maščevanje male ostrige.
- 2015** Nagrada desetnica za delo Mali princ z otoka.

MATE DOLENC IN NJEGOVA MLADINSKA LITERARNA USTVARJALNOST

- 1986** Morska dežela na železniški postaji. Mladinska knjiga.
- 1987** Velika ptičja zadeva. Borec.
- 1988** Golo morje. Mladinska knjiga. Ponatis: 2005 (DZS).
- 1989** Strupena Brigita: [ekološka povest z morskega dna]. Borec.
- 1999** Z masko v podvodni svet: izobraževalna slikanica. Koce.
- 2000** Moja široka cesta. Mladika
- 2002** Leteča ladja. Mladika.
- 2004** Morsko dno pripoveduje. Mladika.
- 2004** Potapljanje na vdih in podvodni ribolov: gledati in videti pod morsko gladino. Zavod za šport Slovenije.
- 2006** Zabloda laboda in druge zgodbe. Mladika.
- 2008** Polnočna kukavica in druge zgodbe. Mladika.
- 2009** Kraljičin lipicanec in druge zgodbe. Mladika.
- 2010** Maščevanje male ostrige. Mladika.
- 2012** Mali princ z otoka. Didakta.
- 2012** Krave so mi povedale. Mladika.
- 2016** Album 14/15/16. Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.
- 2019** Kako dolg je čas. Beletrina. Ponatis: 2020.

O ILUSTRATORKI

ANA MARAŽ

Ana Maraž, rojena 1985 v Šempetru pri Gorici, je leta 2011 diplomirala na Pedagoški fakulteti v Ljubljani na oddelku za likovno pedagogiko. Deluje na področju ilustracije, slikarstva in oblikovanja. Za svoja dela je prejela več nagrad in priznanj, najpomembnejše Priznanje Hinka Smrekarja na Enajstem bienalu slovenske ilustracije. Njena dela so bila objavljena v publikacijah doma in v tujini (Avstralija, ZDA, Srbija, Japonska, Kitajska).

Pri založbi Beletrina so leta 2019 izšle njene ilustracije v antologiji pravljic Mateta Dolenca - Kako dolg je čas, ki so bile uvrščene na 50. Zlatno pero Beograda - 15. internacionalni bienale ilustracije 2019 ter na Golden Pinwheel young illustrators competition 2020 v Šanghaju na Kitajskem. Njena dela izhajajo v revijah Cicido in Ciciban.

Je članica Zveze društev Slovenskih Likovnih umetnikov (ZDSLUI), Društva likovnikov severne primorske (DLUSP) in je vključena v Sekcijo ilustratorjev. Razstavlja doma in v tujini, kot samozaposlena v kulturi živi in ustvarja v Vipavi.

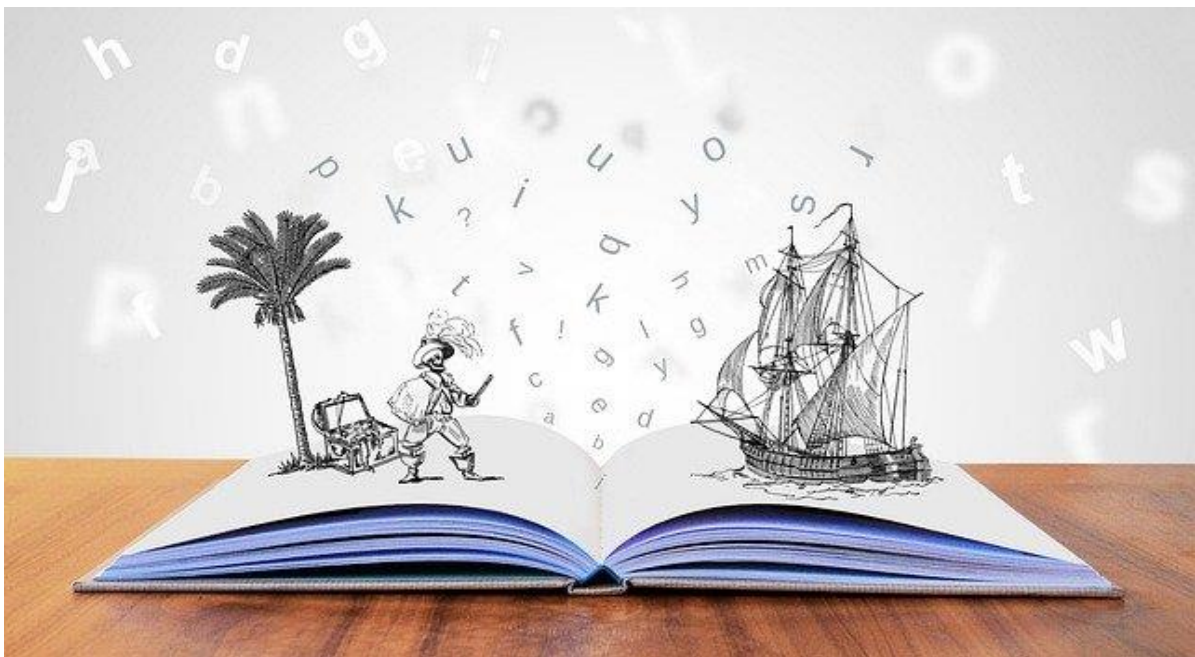
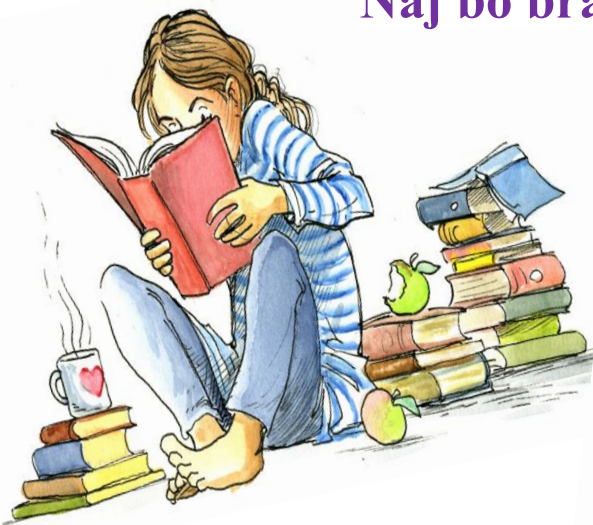
➤ **MEDIJSKI ODZIVI**

<http://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/medijski-odzivi/>

➤ **RAZISKAVE**

<http://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/raziskave/>

Naj bo branje užitek!

“Branje je znižana vozovnica do kamorkoli.,”

Mary Schmich